

För förtroendevalda och handläggare i kommuner och regionala kollektivtrafikmyndigheter

Ur förordet

Björn Sundvall har varit projektledare i arbetet med handboken och Svenska Färdtjänstföreningens styrelse har utgjort styrgrupp. Författare är Henry Freij.

Camilla Persson, Skånetrafiken; Camilla Jönsson, Malmö stad; Boel Löow Zambrano, Solna kommun; Jessica Norström, Riksfärdtjänsten Sverige AB; Katarina Ström, Umeå kommun och Gunilla Bergman, Sundsvalls kommun och Gunnar Gustafsson, Göteborgs stad, har utgjort referensgrupp.

Från Svenska Färdtjänstföreningens sida har boken sedan granskats juridiskt av Lena Zethraeus, tidigare stadsjurist i Malmö kommun, och jurist Camilla Jönsson vid Serviceförvaltningen i Malmö stad.

Ylva Lindblom, förbundsjurist och Sara Rhudin, expert kollektivtrafik, på Sveriges Kommuner och Landsting har också granskat innehållet.

Handbok i Riksfärdtjänst är indelad i kapitel

För en överskådlig struktur och för att det ska vara lätt att hitta det man söker, är boken indelad i kapitel. Dessa är 12 till antalet.

Boken innehåller också referat av ett stort antal rättsfall och har totalt 196 sidor.

Kapitel 1

De allmänna kommunikationerna – utredningar, beslut, anpassningar och utveckling

- Kollektivtrafikens utveckling vad gäller tillgänglighet från och med 1980
- Service i kollektivtrafiken
- Servicekoder vid flygresor
- Resor med allmänna kommunikationer på egen hand

Kapitel 2

Riksfärdtjänst – bakgrund, tillkomst och utveckling

- Skillnaden mellan riksfärdtjänst och färdtjänst
- Riksfärdtjänstens utveckling
- Mål och målgrupp för riksfärdtjänsten

Kapitel 3

Lag (1997:735) om riksfärdtjänst och dess tillämpning

- Lag (SFS 1997:735) om riksfärdtjänst
- Tillstånd till riksfärdtjänst
- Avgifter
- Återkallelse av tillstånd m.m.
- Handläggning av ärenden m.m.
- Överklagande

Kapitel 4

Tillstånd till riksfärdtjänst

- Vem kan få tillstånd till riksfärdtjänst?
- Behov av hjälpmedel och annan utrustning på resmålet
- Bagage
- Flygresor
- Resor för personer med assistansersättning
- Riksfärdtjänst för personer under 18 år (barn)
- Ändamålet med resan
- Resor för vilka tillstånd till riksfärdtjänst inte ska beviljas
- Resor som av någon annan anledning bekostas av det allmänna
- För vilket område kan riksfärdtjänst beviljas?

(forts)

Kapitel 4 (forts)

Tillstånd till riksfärdtjänst

- Typ av tillstånd
- Val av färdstätt
- Anslutningsresor med riksfärdtjänst vid utrikes flygresor
- Färdstätt vid resor på tider då allmänna kommunikationer saknas
- Färdstätt som inte ger rätt till riksfärdtjänst
- Ledsagare
- Avsaknad av ledsagare
- Ledsagare utan kostnad vid resa med den allmänna kollektivtrafiken
- Medresenär
- Avgifter vid riksfärdtjänstresa
- Extra service vid resa med tåg, buss, båt eller flyg
- Ansvar vid resa med allmänna kommunikationer

Kapitel 5

Kompletterande regler

Kapitlet innehåller exempel på bestämmelser för resor som inte regleras i lagen om riksfärdtjänst, där kommuner och regionala kollektivtrafikmyndigheter kan ha politiskt beslutade kompletterande regler till lagen.

Exempel på vad som kan beslutas lokalt är

- möjlighet att ta med medresenär
- möjlighet att ta med hjälpmedel som behövs på resmålet men inte under själva resan
- möjlighet att tidsmässigt förskjuta beviljad resa

Kompletterande regler får inte inskränka en persons rättigheter enligt lagen

Kapitel 6

Ansökan om tillstånd

Det finns inga formella krav på hur en ansökan ska vara utformad. Att pröva frågor om riksfärdtjänst är myndighetsutövning, vilket kan definieras som utövning av befogenhet att ensidigt med stöd av lag eller annan författning för enskild bestämma om förmån rättighet, skyldighet m.m.

Kapitlet beskriver vad som gäller vid hantering av en ansökan, inklusive bestämmelser om

- Tolk (8 § FL)
- Ombud och biträde (9 § FL)
- Stödperson
- Vårdsnadshavare och förmyndare
- God man och förvaltare

Kapitel 7

Utredning om tillstånd

- Utredningens syfte
- Utredningens omfattning
- Förutsättningar för tillstånd
- Inhämtande av uppgifter
- Personuppgifter om sökanden
- Funktionsnedsättningens varaktighet
- Ändamålet med resan
- Färdsätt
- Ledsagare
- Hjälpmedel
- Sammanfattande bedömning
- Återkallelse av tillstånd eller ändring av föreskrift om färdsätt
- Kommunikationsskyldighet
- Dokumentationsskyldighet

Kapitel 8

Beslut om tillstånd

- Delegation
- Beslutets utformning
- Motivering av beslut
- Underrättelse om beslut
- Underrättelse om hur man överklagar
- Omprövning av beslut
- Verkställighet av beslut

Kapitel 9

Överklagande av beslut

- Prövning av överklagande
- Instanser vid överklagande
- Vem får överklaga?
- Vilka beslut får överklagas?
- Omprövning av beslut
- Rättidsprövning och avvisning
- Översändande till förvaltningsrätten
- Inhibition
- Prövning av överklagande i förvaltningsdomstol
- Verkställighet av domar

Kapitel 10

Hantering av allmänna handlingar

- Prövning av begäran om utlämnande av allmänna handlingar
- Register med personuppgifter
- Skyddade personuppgifter
- Dokumentation (15–16 § FL)
- Förvaring och gallring av handlingar

Kapitel 11

Resor som ska bekostas av annan

- Resor som bekostas av det allmänna
- Färdtjänst
- Sjukresor
- Resor till och från grundskola och särskola
- Resor till och från vissa andra skolor
- Resor för personer i arbetslivsinriktad rehabilitering
- Resor för personer folkbokförda i annan kommun
- Resor för asylsökande flyktingar m.fl.
- Resor i samband med vistelse i kriminalvårdsanstalt
- Resor inom olika verksamheter
- Tjänsteresor

Kapitel 12

Förordningar, författningar och annan lagstiftning som berör riksfärdtjänst

Kapitlet ger en allmän orientering om annan lagstiftning och andra författningar som berör riksfärdtjänst.

Exempel på lagstiftning m.m. som kort refereras i detta kapitel:

- Förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst
- Färdtjänstlagen (1997:736)
- Kommunallagen (1991:900)
- Förvaltningslagen (1986:223)
- Socialtjänstlagen (2001:453) och äldre socialtjänstlagen (1980:620)
- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Lag (2010:1065) om kollektivtrafik
- Lag 1991:419 om resekostnadsersättning vid sjukresor
- Skollagen (2010:800)